

Беллуш Фатіма Еззахра,

студентка,

Гойко А.Ф.,

науковий керівник - кандидат економічних наук, професор,

професор кафедри економіки будівництва,

Київський національний університет будівництва і архітектури

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІНФЛЯЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

В роботі досліджено вплив інфляції на ефективність інвестиційного проекту залежно від його терміну дії, ступеню однорідності, рівномірності, грошового потоку та передбачуваності.

Одним з найважливіших факторів, що впливають на ефективність інвестиційних проектів, умови фінансової реалізації, потребу у фінансуванні та ефективність участі в проекті власного капіталу, є інфляція. Інфляція – це зростання цін на товари та послуги, що виявляється в разі підвищення попиту щодо поточної пропозиції. В умовах інфляції ефективність капітальних вкладень може суттєво змінитись. Необхідність обліку інфляції під час розрахунку ефективності інвестиційних проектів усвідомлюється далеко не всіма. Ряд зарубіжних фахівців рекомендує, незалежно від наявності інфляції, проводити розрахунок у постійних цінах. Існує також думка, згідно з якою інфляція впливає лише на потік платежів, але не на показники ефективності інвестицій. Такі судження тим паче привабливі, прогноз інфляції до розрахунку проекту представляється справою безперспективною.

Інфляція, будучи макроекономічною категорією, істотно впливає на економічних агентів. Інфляційний ризик пов'язаний із макроекономічним становищем у країні. У разі зростання інфляції реальна дохідність інституційного інвестора зменшується. Частина, інколи ж і весь дохід, отриманий інвестором, піде на покриття інфляційної спіралі. Це необхідно враховувати в оцінці ефективності інвестиційного проекту, оскільки інфляція може істотно вплинути на результати аналізу [1; 3-6]. Цей вплив особливо помітний для інноваційних проектів, проектів з розтягнутим у часі інвестиційним циклом (наприклад, у добувній промисловості) або потребують значної частки позикових коштів, або реалізованих з одночасним використанням кількох валют (багатовалютні проекти). Вирізняють різні види впливу інфляції на інвестиційні, зокрема, інноваційні проекти на мікроекономічному рівні (рис. 1). Що стосується класифікації за термінами, виділяють короткострокові, середньострокові та довгострокові види впливу інфляції. Короткостроковий вплив – це вплив на оборотні кошти. Більш вигідними стають кредиторська заборгованість та запаси матеріалів порівняно з дебіторською заборгованістю та запасами готової продукції.

Середньострокові впливи пов'язані з зміною фактичних умов надання кредиту, тобто інфляція впливає на зміну потреби у позикових коштах і платежів за кредитами.

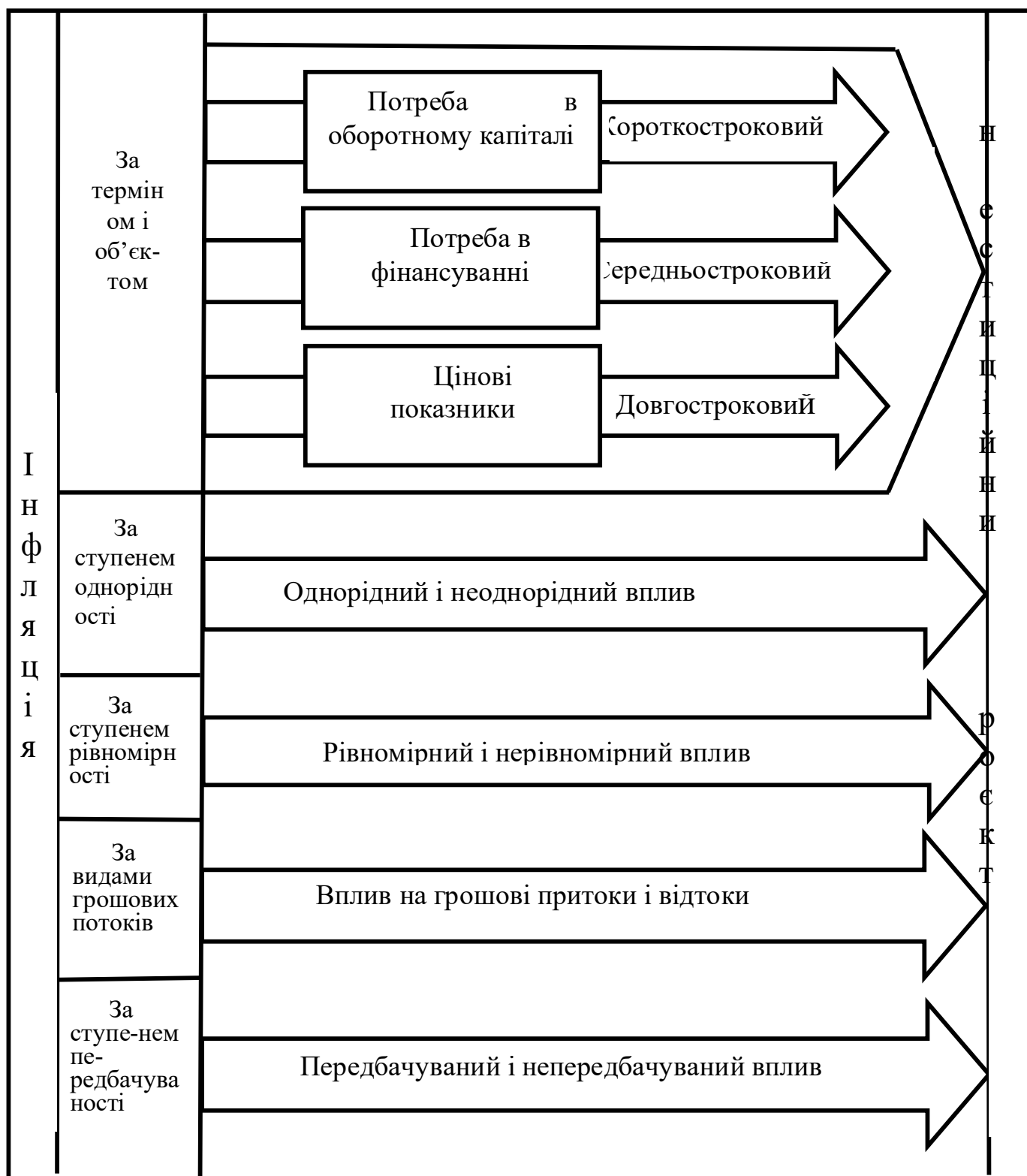

Рис.1. Види впливу інфляції на інвестиційний проєкт.

I, нарешті, довгостроковий вплив інфляції на показники ефективності інвестиційного проєкту, який відіграє вкрай важливу роль. Хоч би як руйнівню діяла висока інфляція на економіку, немає єдиної думки про те, як на економічне зростання впливає невелике зростання цін. Ще послідовники кейнсіанства вважали, що слабка інфляція стимулює розвиток економіки.

Зростання цін дозволяє компаніям отримувати більше прибутку, відповідно її частина піде на розширення виробництва. Цей процес матиме місце лише тоді, коли ціни зростатимуть незначно, а в економіці існуватимуть невикористані ресурси.

Вибір того чи іншого способу обліку інфляції залежить від вихідних даних щодо інвестиційного проєкту: у яких цінах представлені грошові потоки, а також чи враховувалася інфляція щодо ставки дисконтування. Перший спосіб обліку інфляції – це коригування підсумкового показника з урахуванням інфляції. Перевагою даного методу виступає найменша трудомісткість розрахунків. Недолік – це неможливість достовірно розрахувати відносні показники, а також значну помилку при коригуванні показника чистого дисконтованого доходу. Цей спосіб розрахунку недостатньо достовірний, тому що при розрахунку показників ефективності рекомендується відразу використовувати і грошові потоки, і ставку дисконтування в одному масштабі цін. Тож достовірніших результатів, як розраховувати показник ефективності, необхідно або продефілювати номінальні грошові потоки, або реальну ставку перевести на номінальну.

Другий спосіб – це формування грошових потоків у розрахункових цінах. Якщо за інвестиційним проєктом нам також відомі грошові потоки в прогнозних цінах, реальна ставка дисконтування та темп інфляції, то можна зробити так. По-перше – перерахувати всі грошові потоки, виражені в прогнозних цінах, грошові потоки, виражені в реальних цінах, тобто продефілювати їх, що здійснюється шляхом ділення майбутньої вартості грошового потоку на індекс інфляції. По-друге – розрахувати показники ефективності на основі дефільованих цін із використанням реальної ставки дисконтування. Достоїнством даного методу виступає той факт, що опис потоку грошових коштів у розрахункових цінах саме по собі наочно і характеризує реальні грошові потоки проєкту. Ще одна перевага – можливість достовірних розрахунків показників ефективності, оскільки розрахунок провадиться в одному масштабі цін. Недоліком виступає трудомісткість розрахунків, особливо якщо необхідно дефілювати ціни за прогнозованої нерівномірної та неоднорідної інфляції.

I, нарешті, третій спосіб обліку інфляції – формування ставки дисконтування з урахуванням інфляції. Однак цей метод має низку недоліків. По-перше, передбачається, що інфляція є однорідною, тобто відбувається однаково зростання цін і на продукцію, що виробляється, і на всі використовувані ресурси. По-друге, втрачається зв'язок між показниками внутрішньої норми дохідності та номінальної ставки дисконтування, тому показник внутрішньої норми дохідності тут не є недоцільним [2]. Таким

чином, при оцінці інвестиційних проєктів слід звернути увагу на те, в яких цінах представлені майбутні грошові потоки – у поточних чи прогнозних. Також важливо звертати увагу на деякі супутні фактори. Наприклад, чи інфляція є однорідною, чи є вона рівномірною, постійною. І на основі всіх зібраних відомостей необхідно визначити, який спосіб обліку інфляції буде більш доречним у тому чи іншому випадку.

Врахування даних рекомендацій при оцінці ефективності інвестиційних проєктів в умовах інфляції дозволить отримати більш достовірні результати розрахунків та точніші висновки щодо доцільності реалізації інвестиційних проєктів.

Список використаних джерел:

1. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): [монографія] / О.І.Барановський. – К.: Київ. нац. торг.-ек. ун-т, 2004. – 759 с.

2. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент. Киев: СП Итем ЛТД : Ювайтед Лондон Трейд Лимитед, 1995. 448 с.

3. Захарова И.И., Крылова Р.В. Механизмы и стратегии ценообразования в индустрии питания // Вестник НГИЭИ. 2014. № 11 (42). С. 41–46.

4. Круш П.В. Інфляція: суть, форма та її оцінка: Навч.посіб. / П.В. Круш, О.В.Клименко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 288 с.

5. Марцин В. С. Деякі підходи до регулювання інфляційних процесів на сучасному етапі розвитку економіки / В.С. Марцин //Економіка розвитку. – 2013. – №1(65). – С. 42-48.

6. Мельник О.М. Інфляція: теорія і практика регулювання: [монографія] / О.М. Мельник. – К.: Т-во «Знання», 1999. – 291 с.

Берташ А.С.,
студентка

Національний авіаційний університет

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

***Анотація.** Формування конкурентоспроможності підприємства відображає багатофункціональний процес взаємопов'язаних етапів, які утворюють єдине ціле. Для забезпечення комплексного вирішення проблеми конкурентоспроможності вітчизняних підприємств необхідно розробляти та застосовувати нові методи, підходи, технології управління. У роботі визначено сутність поняття «конкурентоспроможність підприємства», розглянуто питання формування конкурентоспроможності підприємства на основі системного підходу.*

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємства; системний підхід; принципи формування конкурентоспроможності; рівні конкурентоспроможності; чинники; напрями.